

PISARA JA MERI

Inspiraatio osana sävellystyötä ja hengellistä vaellusta

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Muusikko ja musiikkipedagogi amk
Musiikkiteatterin suuntautumisvaihtoehto
Opinnäytetyö
Syksy 2009
Hanna ja Heikki Kaskela

Lahden ammattikorkeakoulu
Muusikko amk ja musiikkipedagogi amk

KASKELA, HANNA & KASKELA, HEIKKI

PISARA JA MERI

Inspiraatio osana sävellystyötä ja hengellistä vaellusta.

Musiikkiteatterin opinnäytetyö, 30 sivua, 2 liitettä.

Syksy 2009

TIIVISTELMÄ

Tämä opinnäytetyö on taiteellis-toiminnallinen tutkimusmatka inspiraation olemukseen ja vaikutukseen sävellystyössä. Selvitämme inspiraatio-sanan etymologisia juuria ja pohdimme inspiraation roolia sävellystyössä eri säveltäjien kokemusten kautta. Tarkoituksemme on selvittää mitä inspiraatio on, ja pohdimme myös inspiraation merkitystä Raamatun näkökulmasta. Päämäärämme on tehdä hengellistä musiikkia jumalallisen inspiraation avulla.

Opinnäytetyön taiteellinen osio, Pisara ja Meri –konsertti, pidettiin 15.10.2009. Keräsimme konsertista yleisöpalautteen, josta kirjoitamme opinnäytetyössä. Valmistimme konsertin kappaleet rukouksen ja jumalallisen inspiraation avulla, ja tutkimme opinnäytetyössä sävellysprosessiamme päiväkirjamerkintöjen kautta.

Opinnäytetyöprosessi toimi meille yhteisen musiikin tekemisen aloittajana, ja aiomme jatkaa hengellisen musiikin tekemistä vastaisuudessa. Ymmärryksemme inspiraatiosta muuttui työn tekemisen aikana ulkoisesta määritelmästä sisäistetyksi olotilaksi. Prosessi avarsi meidän molempien käsitystä Jumalan voimasta ja inspiraation vaikutuksesta sävellystyössä ja ylipäätään elämässä.

Avainsanat: inspiraatio, Raamattu, Jumala, säveltäminen, säveltäjät

Lahti University of Applied Sciences
Faculty of Music

KASKELA, HANNA & KASKELA, HEIKKI

THE DROP AND THE OCEAN

Inspiration as a part of musical composition and the spiritual walk.

Thesis of Music Theatre, 30 pages, 2 appendixes.

Autumn 2009

ABSTRACT

This thesis is an artistic-functional expedition into the essence and effect of inspiration in the compositional process. We will investigate the etymological roots of the word inspiration and reflect on the role of inspiration in composing music through the experiences of different composers. Our purpose is to find out what inspiration is, and we will also reflect on the meaning of inspiration through the perspective of the Bible. Our goal is to make spiritual music with the help of God.

The artistic part of the thesis, the Drop and the Ocean-concert, was held on the 15th of October 2009. We gathered a feedback from the audience, which we write about in the thesis. We prepared the songs in the concert with prayer and the help of Godly inspiration, and we studied the compositional process through our notes in our diaries.

The process of this thesis acted as a starting point for us in making music together and we will continue making spiritual music in the future. Our understanding of inspiration changed through the process from an outward definition to an inward state of being. The process widened our perception of God's power and the influence of inspiration in composing and in life as a whole.

Key words: inspiration, the Bible, God, composition, composers

SISÄLLYS

1	INSPIRAATIO -HALLITSEMATON VOIMA ?	1
1.1	Havainnot inspiiraatiosta	1
1.1.1	Inspiraation -sanat juuret	2
1.1.2	Tunteiden voima	4
1.1.3	Selittämättömästä ammentamisesta	6
1.1.4	Virta, hirtä ja inspiiraatiota	7
1.2	Meidän inspiiraatiomme lähtökohta	8
1.3	Havainnot Jumalallisesta inspiiraatiosta	10
2	VIRTAAVIEN VETTEN ÄÄRELLÄ	12
2.1	Tehdään yhdessä	12
2.1.1	Hakemista	12
2.1.2	Kuivat kuukaudet	14
2.2	Pato murtuu	15
3	PISARA JA MERI -KONSERTTI	17
3.1	Sydämemme laulut	17
3.1.1	Arkilaulu	17
3.1.2	Surkea laulu housuista	18
3.1.3	Vastaus	19
3.1.4	Tippaleipä ja Putkiaivo	20
3.1.5	Tahdon	21
3.1.6	Aika laulaa	22
3.1.7	Sataviiskyt	23
3.1.8	Henkilökohtaista	23
3.2	Toteutuksen hedelmä: Yleisöpalautteet	25
4	LOPPU JA ALKU	27
	LÄHTEET	28
	LIITTEET	31

1 INSPIRAATIO – HALLITSEMATON VOIMA?

”Inspiraatio on voima, jonka avulla on mahdollisuus tehdä jotain ainutlaatuista”, sanoo Virjamo (2008) opinnäytetyöseminaarissa eräänä marraskuisena päivänä. Olemme juuri viettäneet syvän mietintähetken pohtien, miten kirjoittaisimme järkeväksi lauseeksi sen, miten kukin määrittelee inspiraation. Nyt on aika lukea ääneen pohdinnan tulokset, ja huomaamme hyvin pian, että jokainen määre on erilainen, mutta sisältää saman vivahteen selittämättömyydestä. Inspiraatio on innoitus tekemiseen, sanoo Nuotio (2008), ulkopuolelta tuleva sysäys prosessiin, joka on innoittunut ja luova mielentila (Mäkinen 2008). Meistä kahdesta opinnäytetyön tekijästä Hanna määritteli inspiraation olevan kuin jonkin itseään kiehtovan asian väläys ajatuksiin, kun Heikki taas näki inspiraation olevan kuin ajatus, jonka ihminen haluaa konkretisoida. Mikä on voima, joka voi tuottaa ihmiselle kimmokkeen kautta syyn, halun ja jopa tarpeen tehdä jotain, luoda jotain (Karhulahti 2008)?

Pohdimme inspiraation määritelmää siitä syystä, että olimme päättäneet tehdä taiteellis-toiminnallisen opinnäytetyön, jossa säveltäisimme lauluja Raamatun teksteistä. Inspiraation vaikutus olisi työssämme olennaista, mutta ensin meidän oli määriteltävä sen piirteitä. Inspiraatio on varmasti jollakin lailla olemassa, mutta ei käsin kosketeltavana materiaalina eikä Internetin tavoin hiiren painalluksen päässä olevana maailmana, vaan suurten ja pienten taideteosten olemassaolossa, sinfoni-oita ja lastenlauluja kuunnellessa. Katsojalle ja kuulijalle valmis tuotos on elämys, mutta miten itse säveltäjä kokee olleensa inspiroitu kyseiseen teokseen? Mitä inspiraatio on?

1.1 Havaintoja inspiraatiosta

Kirjassaan *Music and Inspiration* John Harvey pohtii inspiraatiota musiikin säveltämiseen säveltäjän näkökulmasta, ja hän määrittelee inspiraation aiheuttavan, yllyttävän ja pakottavan taiteilijan luomaan, jolloin se toimii luovan prosessin katalysaattorina, aloittajana. Määre ei kuitenkaan ole koko totuus, sillä siitä puuttuu

se, minkä monet kokevat tärkeimmäksi elementiksi: arvoituksen. (Harvey 1999, ix.)

Osa inspiraation selittämättömyydestä on jokaisen ihmisen yksilöllisyys. Taideteos, minkä yksi taiteilija tuottaa, on automaattisesti erilainen kuin jonkun toisen, vaikka inspiraatio molempien taideteokseen olisi tullut samasta aiheesta. Toisille inspiraatio saattaa tulla hyvinkin helposti, kuin nappia painamalla. Jotkut taas saattavat istua päivät pitkät nuottipaperi edessään tuskan hien valuessa otsalta. Jollekin kaikki tulee helposti, koska hän on luonteeltaan huoleton, kun taas toisen on analysoitava kaikki viimeiseen asti, koska hän epäilee jokaista tekoaan ja ajatustaan. Inspiraation määrittäminen on kuin yrittäisi määritellä koko ihmiskunnan aivoitukset kautta aikojen.

1.1.1 Inspiraatio –sanan juuret

Sana *inspiraatio* on alkuperältään latinankielinen sana *inspirare*, *in* tarkoittaa ”sisään” ja *spirare* tarkoittaa ”hengittää” (Meri 1991). Puhekielessä ja kirjoituksissa käytettynä sen merkitys vastaa kuitenkin enemmän englanninkielistä sanaa *inspiration*, joka vastaa suomenkielistä sanaa innoitus. The Concise Oxford Dictionary määrittelee sanan kolmella tavalla:

1. *Sisäänhengitys,*
2. *Jumalallinen vaikutus, se, minkä on ajateltu innoittavan runoilijoita jne., ja se, minkä vaikutuksen alla Raamatun kirjat on ajateltu kirjoitetun...,*
3. *Ajatus, jne. Se, mikä on inspiroitua, yllyttävää; äkillinen loistava tai ajankohmainen idea* (Harvey 1999, 12).

Nykyenglanninkielessä sanaa *inspiraatio* ei tiettävästi käytetä enää kuvaamaan sisäänhengitystä, sillä useimmin ihmiset viittaavat asiaan sanomalla *breath in*, jolloin *inspiration* –sanana merkitys sisäänhengityksenä viittaa abstraktimpiin asioihin. Mielikuvituksellisesti ajateltuna *inspiraatio* on se, mitä hengittää sisään, kun

haluaa aloittaa luomisprosessin. Ulospuhallus olisi tällöin taideteos, jonka taiteilija tuottaa sisäänhengittämillään asioilla.

The Concise Oxford Dictionaryn määritelmän numero kaksi mukaan Raamatun kirjat on kirjoitettu jumalallisen inspiraation vaikutuksesta, ja tämä sama jumalallinen inspiraatio olisi vaikuttanut muidenkin kuin Raamatun kirjoittajien kautta, myös taiteilijoiden (Harvey 1999, 12). Miten sana *inspiraatio* liittyy Raamattuun? Raamatun Uuden Testamentin alkuperäiskielen eli kreikan kielen sana *Theopneustos*, *Theo*- Jumala ja *pneustos*- puhaltama, on käytetty samassa merkityksessä kuin latinankielen *divinitus inspirata*- jumalallisesti sisäänhengitetty. *Theopneustos* käännettiin latinankielistä käännöstä avuksi käyttäen englanninkieliseen King James –Raamattuun, joka julkaistiin vuonna 1611, näin: *inspiration of God*. Latinankielisen sanan merkitys on alkuperäisesti ollut ”sisään hengitys”, mutta 1600-luvulla painetussa englanninkielisessä Raamatussa sen merkitys muuttui kuvaamaan Jumalan hengessä syntynyttä tekstiä. (Jelsoft Enterprises Ltd 2000-2009; King James Version 2002, 2 Tim.3:16; E.W. Bullinger 1922, 1813.)

Theopneustos-sana esiintyy koko Raamatussa vain kerran, Paavalin toisessa kirjeessä Timoteukselle, jossa Paavali sanoo, että kaikki Raamatun kirjoitukset ovat syntyneet Jumalan hengen vaikutuksesta. *Theopneustos* tarkoittaa ”Jumalan puhaltama, innoittama, antama, henkeämä”. (Novum 5 1984, 409.) Tällöin englanninkielisen sanan *inspiration* merkitys on myös *in spirit*, eli *hengessä*. Taiteilija, joka luo Jumalan avulla jotain, on tällöin luonut sen hengessä, hengellisen inspiraation innoituksesta.

1.1.2 Tunteiden voima

”Kumminkin minussa oli tämä pakko saada jotain aikaan taiteessa.”

Jean Sibelius kirjeessään Aino Järnefeltille vuonna 1980
(Salmenhaara 1984, 31.)

Ennen luomisprosessin alkua taiteen tekijällä on lähes poikkeuksetta kiihkeä halu luoda taidetta. Jean Sibeliuksella tämä tarve sai purkautua säveltämisen muodossa. Erkki Salmenhaaran kirjoittamassa kirjassa Sibeliuksen elämästä on ote säveltäjän kirjoittamasta kirjeestä Ainolle. Kirjeestä käy ilmi, että Sibeliuksen tarve tuottaa taidetta ei rajautunut pelkän musiikin tekemiseen. Hän halusi lapsena luoda aivan uuden taiteen muodon, joka olisi puoliksi kuvanveistoa, puoliksi musiikkia. Sibeliuksen varttuessa kuvanveistohaaveet jäivät säveltämisen jalkoihin. Halu ja lahjakkuus eivät kuitenkaan aina riitä, jos inspiraatio häilyy tavoittelemattomissa: Berliinissä opiskeleva Sibelius kosi Ainoa matkallaan Suomeen kesällä 1890 ja kirjoitti ilmeisesti kihlauksen jälkeisessä onnentunteessa loppuun jousikvarteton B-duurissa. Säveltäjä oli yrittänyt saada kvartettoa valmiiksi koko edellisen vuoden. Todennäköisesti onnen tunne antoi säveltäjälle inspiraation luoda valoisansävyisen kvarteton loppuun asti, vaikka sävellystyö oli aloitettu jo aikaisemmin. (Salmenhaara 1984, 31, 63.)

Inspiraatiota on siis mahdollista ammentaa konkreettisista ja näkyvistä asioista. Tuotos, joka inspiraation voimalla syntyy, voi olla tapahtumien, ihmisten tai taide-teosten vaikuttama. Felix Mendelssohn-Bartholdy tutki intensiivisesti venetsialaisten maalareiden teoksia: ”Riipun muinaisissa mestareissa kiinni, ja tutkin miten he tekivät työtä. Usein, kun olen tehnyt niin, tunnen musiikillista inspiraatiota, ja tultuani tänne olen säveltänyt ahkerasti” (Harvey 1999, 61). Einojuhani Rautavaara kertoo kirjassaan ”Säveltäjä ja Muusa” lapsuudessaan tehdystä perheretkestä Valamoon. Luostarin jyhkeä olemus, joka nousi esiin Laatokanjärven aamusumun hämyssä, vaikutti nuoreen Einojuhaniin niin voimakkaasti, että vielä vuosia myö-

hemmin hän kokee voivansa ammentaa mielikuvasta ideoita tuleviin teoksiin.
(Rautavaara & Rautavaara 2001, 213, 214.)

Konsta Jylhä, rakastettu pelimanni ja säveltäjä, pääsi säveltämisen makuun lähes sattumalta, kun kanttori Aaro Kentala ehdotti, että Konstan pitäisi säveltää. Alkuun epäilevästi asiaan suhtautunut, elämää nähnyt pelimanni alkoi innostua ajatuksesta ja kävi pitkillä retkillä lepikossa. Siellä luonnon keskellä hän hyräili sävelmiä ja näin alkoi muodostua uusia lauluja. Konsta sai innoituksensa esimerkiksi arkisesta elämästä, metsästä ja menneistä ajoista. Yksi tällainen kappale on nimeltään *Hurmuri*. Vuosikymmenen ajan hänen talonsa ikkunan viereltä kulki *Hurmuri* -niminen hevonen. Kun *Hurmuri* kuoli, Konsta tuli hyvin surulliseksi ja sävelsi hevosen rauhallisesta astunnasta rytmensä saaneen kappaleen hevosen ja sen edustaman katoavan elämänmuodon muistolle. (Helistö 1997, 69, 70, 74, 75.)

Rock-yhtye U2 sävelsi kappaleen *Sunday Bloody Sunday*, joka julkaistiin levyllä *War* vuonna 1983, mielessään yleisesti väkivalta ja sen vääräisyys. Kappaleen nimi vetää yhteyden Pohjois-Irlannin väkivaltaisuuksiin 1900-luvulta tähän päivään, erityisesti kahteen ”veriseen sunnuntaihin” vuosina 1921 ja 1987. Sanotukset viittaavat siihen, miten mieletöntä ihmisten tappaminen aatteiden vuoksi on. Alkuperäinen musiikillinen motiivi tuli kuitenkin ensiksi yhtyeen kitaristille, The Edgelle, joka kanavoi tunteensa musiikkiin riidelttyään tyttöystävänsä kanssa ja kokiessaan epäilystä omia musiikillisia lahjojaan kohtaan. (Stokes 1996, 37, 38; McCormick 2007, 135-139.) Tästä yksityisestä hetkestä kasvoi musiikillisen yhteistyön ja sanoitusten pähkäilyn kautta koko maailman tuntema väkivallan vastainen laulu.

1.1.3 Selittämättömästä ammentamista

Se on hallitsemattomissa... Se elää meitä, emmekä me elä sitä.

Sir Michael Tippett inspi-
raatiosta (Harvey 1999, 5.)

Unet ovat hyvä esimerkki selittämättömästä inspiraation lähteestä. Yksi klassisen musiikin historian tunnetuimmista esimerkeistä unessa saadusta melodiasta on Giuseppe Tartinin Paholaisen Trilli -sonaatti viululle. Harveyn mukaan Tartini näki unessa paholaisen soittamassa viulua. Herätessään tästä unesta hän yritti kirjoittaa kuulemansa ihmeellisen musiikin nuottipaperille. Tuloksena oli yksi maailman tunnetuimmista viulusonaateista. Säveltäjä Jonathan Harvey ammensi inspiraatiota oopperaansa ”Inquest of Love” unistaan, joita hän oli kirjoittanut ylös jopa kaksikymmentäkuusi vuotta ennen varsinaista sävellystyötä. Mahler sai suoran vastauksen tiettyyn ongelmaansa säveltäessään kolmatta sinfoniaansa, kun ääni huusi hänelle unessa ja käski käyrätorvia soittamaan fraasinsa kolme tahtia myöhemmin. (Harvey 1999, 23, 24.)

Nykykäsityksen mukaan unet syntyvät alitajunnassa, eli piilotajunnassa, joka on ihmisessä vaikuttava tiedostamattomien ajatusten lähde. Forsiuksen mukaan Sigmund Freud (1856-1939) käytti käsitettä ”piilotajunta”, jota hän tutki unien ohella psykoanalyttisin keinoin potilaidensa kautta. Freud tutki itseään oman isänsä kuoleman jälkeen ja koki, että lapsuudessa koetut, mutta sittemmin unohtuneet kokemukset vaikuttivat hänen piilotajunnassaan määräävinä tekijöinä. (Forsius 2001.) Piilotajunta voi vaikuttaa hyvin yllättävillä tavoilla säveltäjän työssä. Harveyn mukaan Johannes Brahms saattoi kasvattaa musiikillisia ideoita mielessään kuin maissintähkää, jättäen ne itämään, jopa puoleksi vuodeksi. Palatessaan alkuperäisen tähkän tykö hän huomasi sen kasvaneen, saaneen uuden muodon piilotajunnassa ja olevan valmis säveltäjän työstämiseen. Mitään ei katoa piilotajunnasta ajan saatossa, vaan se, mikä kehittyy, on jalostuneempaa ja kypsempää. (Harvey 1999, 22.) On siis hyvä jättää idea hautomoon hetkeksi, antaa aivojen ja ajatusten tuulettua, ja jatkaa myöhemmin paremmalla ajalla tai otollisemmassa

mielentilassa. Sama aihe on tauon aikana saanut uusia näkökulmia virratessaan piilotajunnan läpi.

Piilotajunnasta kumpuava inspiraatio saattaa antaa odotuttaa itseään aiheuttaen tietynlaisen puutostilan säveltäjän tietoisuudessa. Säveltäjä Carl Maria von Weber (Harvey 1999) pukee sanoiksi monien taiteilijoiden kokeman tuskan: ”Nyt siellä ei ole mitään – ei mitään. Minusta tuntuu siltä kuin en olisi koskaan säveltänyt nuot-tiakaan elämässäni, eivätkä oopperat koskaan olisi olleet minun.” (Harvey 1999, 11.) Tarpeeksi kauan kärsittyään säveltäjä saattaa saada välähdyksenomaisesti kiinni piilotajunnasta tulevasta inspiraatiosta, joka vuotaa hetken hänen päälleen kuin vesi kuivahtaneelle kukalle. Säveltäjä säveltää inspiraation voimalla niin kauan kuin sitä tulee, mutta piilotajunnan vetäessä inspiraation takaisin syvyyteen säveltäjä jää kuin kala kuivalle maalle haukkomaan henkeään. Igor Stravinski ku-vaa ilmiötä vielä syvällisemmin sanomalla: ”Olen astia, jonka kautta *Le Sacre* (Pyhä) kulki läpi” (Harvey 1999, 5, 6). Säveltäjän on mahdollista yhdistää piilota-junnasta tuleva inspiraatio oikukkaaseen Korkeampaan Voimaan, joka antaa siu-nauksiaan, eli inspiraatiota silloin kuin haluaa, ja pidättää sen tuloa mielivaltaises-ti omien tunteidensa muutosten mukaan.

1.1.4 Verta, hikeä ja inspiraatiota

Säveltäminen on 1 % inspiraatiota ja 99 % perspiraatiota.

Ilkka Talasranta (2009)

Piilotajunta ja konkreettiset, inspiraatiota tuottavat asiat voivat olla apuna sävel-lystyössä, mutta loppujen lopuksi työhön on ryhdyttävä ja kynä on itse otettava käteen. Varsinkin silloin, kun sävellys on työtä, joka tuo leivän pöytään. Harvey kirjoittaa, että Pjotr Tšaikovski mainitsi päiväkirjassaan tehneensä työtä menes-tyksekkäästi ilman inspiraatiota. Joskus säveltäjä joutuu työskentelemään pelkän tekniikan varassa, esimerkiksi tilaustyön parissa. (Harvey 1999, 74.)

Antti Haapalainen kirjoittaa sävellystyöstään kirjassa Minä, säveltäjä 2, että hänen piilotajuntansa ei aloita automaattisesti uutta luovaa prosessia, ellei hän itse aiheu-

ta työn alkua pakottamalla itseään keksimään uutta materiaalia meneillä olevaan sävellysprosessiin. Hänen mukaansa säveltäminen on käsityötä, joka vaatii ahkeruutta ja musiikin kirjoittamisen taitoa. Inspiraatio on hetkellinen tila, jossa musiikillinen materiaali virtaa helposti. Tämä olotila esiintyy hyvin harvoin, mutta antaa intoa jatkamaan sävellysprosessia. (Haapalainen 2002, 32.)

Toivottavaa olisi, että sävellystyön tekeminen olisi itsessään inspiroivaa. Esimerkiksi Einojuhani Rautavaaran saadessa tilauksen säveltää Bloomington Symphony Orchestralle kaksikymmentäviisivuotis-juhlateoksen, hän käytti orkesterin nimestä syntyneitä kirjainmotiivia neliosaisen sinfonian inspiraation lähteenä. Sävelien B-G-Es-H-C-H-E-Es-A muodostama musiikillinen aihe toistuu sinfonian jokaisessa osassa. (Rautavaara 2001, 117.)

Musiikillinen osaaminen ja sävellystekniikan hallitseminen ovat ehdottomia edellytyksiä ammattisäveltäjien leipätyössä. Tällöin inspiraation puute voi olla säveltäjälle tuskallista, mutta työnteko ei välttämättä esty. Jonathan Harveyn mukaan Richard Wagnerin sävellykselliset vaikeudet päätyivät olemaan säveltäjälle inspiraation lähde. Luomisprosessi ja sen vaikeus motivoivat säveltäjää tekemään työtä. (Harvey 1999, 71.)

1.2 Meidän inspiraatiomme lähtökohta

Silloin Herra Jumala teki maan tomusta ihmisen ja puhalsi hänen sieraimiinsa elämän hengen.

(I Mooseksen kirja 2:7.)

Uskomme Jumalaan, joka loi taivaan ja maan. Jumalan luodessa ihmisen maan tomusta ja puhaltaessa häneen elämän hengen Hän tiesi varmasti, kuinka äärimmäisen monipuolisen ja sielullisesti laajan mestariteoksen hän loi. Kaikki, mitä Jumala loi, on hyvää (I Mooseksen kirja 1:31), ja jokainen puu, eläin ja pilvi on

taideteos itsessään, mutta kaikista Jumalan luomista asioista ihminen on ainoa, joka osaa jatkaa Jumalan aloittamaa luomisen kierrettä. Ihminen ei pysty luomaan maata ja taivasta uudestaan, mutta ihminen osaa kuvata Jumalan luomakuntaa omien lahjojensa avulla.

Jumalan Henki voi vaikuttaa luovalla tavalla vain sellaisten kautta, joilla on tämä henki, joka vastaanotettiin helluntaina (Apostolien teot 2:1-4), mutta kukaan ihminen ei pysty olemaan tuomitsija siitä, kenellä on tämä henki ja kenellä ei; sen vain tiedämme, että sen hengen saa ottamalla Jeesuksen Kristuksen Herraksi ja tunnustamalla sen suullaan (Paavalin kirje roomalaisille 10:9-10). Me olemme ottaneet tämän hengen vastaan ja sen takia olemme tämän opinnäytetyön kautta pyrkineet tutkimaan, miten Jumala vaikuttaa meissä Hänen antamansa hengen tuottaman inspiraation kautta.

Uskomme, että piilotajunta sijaitsee sielussa, joka käsittää kaikki ajatuksemme ja koetut tunteemme. Vaikka hamuilemme henkeviä, olemme kuitenkin lihaa ja verta. Elämme tässä hetkessä ja toivomme, että Jumala käyttäisi meitä työkaluinaan sellaisina kuin olemme; millaisiksi Hän on meidät luonut ruumistamme ja sieluumme myöten. Voisimme tehdä kappaleita pelkällä omalla osaamisellakin, koska olemme molemmat opiskelleet musiikkia koko pienen elämämme ajan, mutta se ei tuntuisi riittävältä meille.

Uskomme, että meidät on pelastettu uudestisyntymisen kautta ikuiselta hengelliseltä ja ruumiilliselta kuolemalta, ja tämä tieto aiheuttaa meissä sanoinkuvaamattoman kiitollisuuden Luojaamme kohtaan, jonka suunnitelma pelastumisemme oli. Tämän ymmärryksen valossa emme enää halua elää vain itsellemme, jatkaen jokapäiväisissä tehtävissämme samalla tavalla kuin ennen uskon tuloamme, vaan tahdomme jokaisella hengenvedollakin tuoda kunniaa Hänelle. Lähtökohtamme opinnäytetyömme tekemiseen oli, että säveltäisimme lauluja Jumalan kunniaksi, ottaen sanoituksien ja teemojen ideat Hänen Sanastaan, Raamatusta.

1.3 Havaintoja Jumalallisesta inspiraatiosta

”Sain syntymälahjoiksi laulun ja säveltämisen taidon. Se vasta synti olisi, jos en rohkenisi käyttää niitä!”, sanoo Petri Laaksonen Sana-lehden toimittajalle. Haastattelusta käy ilmi, että Laaksosta ei enää kiinnosta tehdä musiikkia, jonka sanoman takana hän ei voi seistä. Nykyajan suoritusvimma, kiire ja taloudellisen menestyksen tavoitteleva eivätki kiinnosta Petri Laaksosta ollenkaan. Tämä ymmärtämys on innoittanut häntä säveltämään soololevyn, jonka teemoja ovat luopuminen ja lohdutus. (Varpula 2007.) Levyn sanoituksista vastaa Anna-Mari Kasanen. Hänen kirjallinen tuotantonsa on hyvin laaja, ja monet säveltäjät ovat käyttäneet hänen tekstejään laulujensa sanoituksina. Pääosin yötunneilla kirjoitetut tekstit ovat saaneet inspiraationsa elämän tarkkailusta ja sen yksityiskohdista, lapsista ja hiljaisuuteen pysähtymisestä. Kasanen mielestä inspiraatio on kuitenkin itsessään salaisuus. Jokaista uutta tekstiä aloittaessa edessä on valkoinen paperi, eikä voi ajatella, että itse hallitsisi tekemistään. Jokainen teksti on syntyessään hänelle lahja. (Aalto 2008.)

Arja Simojokea on inspiroinut toivo ja luottamus siihen, että Jeesus ei hylkää edes pimeässä laaksossa kulkiessa. Eräällä hänen ja hänen miehensä Pekan kanssa yhdessä tekemällä levyllä on kappale, jonka sanotukset saivat syntyä Arjan ajatuksissa, kun eräs hänen ystävästään sairastui masennukseen. Laulussa hän ikäänkuin huhuilee ystäväänsä takaisin synkältä tieltä, jonne ystävä on eksynyt. Perhe ja omat kokemukset innoittavat pariskuntaa tuottamaan lauluja, joiden sanoma perustuu Jeesuksen tuomaan pelastukseen ja sen ymmärryksen tuomaan toivoon ja luottamukseen. (Havia 2006.)

Uskoontulonsa jälkeen Konsta Jylhä alkoi saada inspiraatiota Raamatun teksteistä ja hengellisistä kokouksista. Jylhä oli mukana pienessä ryhmässä, joka alkoi säännöllisesti kokoontua yhteen raamattupiiriin merkeissä. Tällä ryhmällä oli suuri vaikutus Konsta Jylhän hengelliseen elämään. Hän oli hyvin harvasanainen kokouksissa, mutta kerran hän otti viulunsa mukaan raamattupiiriin ja alkoi soittaa

uusia sävelmiään. Raamattupiiriläiset pitivät Jylhän sävelmistä, joita alkoi kokouksissa syntyä lisää, uusia kappaleita olivat mm. *Ilovirsi matkalla taivaaseen* ja *Uus' virsi Herran armosta*. Raamattupiirissä syntyi tarve laulaa Konsta Jylhän uusia sävelmiä, mutta ongelmana oli se, että sanoja ei ollut. Tähän ongelmaan apu tuli Jumalalta, sillä raamattupiiriläiset turvautuivat yhteiseen rukoukseen ja sanoja alkoi suorastaan tulvia. He antoivat sanoituksista kunnian Jumalalle, joten aluksi laulujen sanoittajaa ei mainittu, mutta myöhemmin laulujen sanat julkaistiin Rebekka Jylhän nimellä, koska hän useimmiten vastaanotti sanoitukset rukouksen kautta. (Helistö 1997, 155.)

Konsta Jylhä sai inspiraation säveltää kappaleita ja niitä tuli koko ajan lisää Jumalan vaikutuksesta. Kun hän soitti näitä kappaleita, antoi Jumala kuulijoille ensin halun tai tarpeen laulaa niitä, ja kun kuulijat kääntyivät Jumalan puoleen, Jumala antoi heille inspiraation sanojen saamiseen. Näitä sanoja tuli tulvimalla, niinkuin Helistö mainitsee kirjassaan.

2 VIRTAAVIEN VETTEN ÄÄRELLÄ

2.1 Tehdään yhdessä

Kesällä 2008 tapasimme useana maanantai-iltana peräkkäin ja luimme Raamattua. Lauloimme itsellemme tuttuja hengellisiä lauluja ja opetimme niitä toisillemme. Eräänä tällaisena maanantaisena iltana puhuimme lauluista, joita olimme itse säveltäneet ja kävi ilmi, että olimme molemmat tehneet melodian Psalmiin 23. Esitimme ne toisillemme ja ihmettelimme sitä, miten paljon ne erosivat toisistaan. Sama Psalmi 23 oli inspiroinut meitä molempia, mutta ero laulujen välillä oli niin suuri, että vain teksti oli yhdistävä tekijä. Innostuimme jo silloin toistemme lahjoista. Lokakuun alussa Hannan päiväkirjassa on merkintä, johon hän kirjoitti idean siitä, että Heikki tekisi opinnäytetyöhön musiikkia musiikkilähtöisesti ja Hanna tekstilähtöisesti. Kirjoittaisimme sitten omista prosesseistamme päiväkirjaan ja yhdistäisimme oppimamme asiat sekä musiikillisesti esityksen muodossa että opinnäytetyötä kirjoittaessa.

Lokakuun puoliväliin mennessä molemmilla oli paljon ideoita ja jopa tekstin- tai melodianparsia, mutta ei mitään yhtenäistä eikä yhteistä. Parisen viikkoa myöhemmin Hanna oli kirjoittanut päiväkirjaansa kahden laulun rungot Heikin säveltämiin voimallisiin melodioihin, jotka olivat tulleet Heikin mieleen Markuksen evankeliumia lukiessa. Näin jälkeempäin katsoessa ideat olivat hyviä ja täynnä mahdollisuuksia, mutta emme olleet vielä valmiita toteuttamaan niitä. Meidän oli ensin määriteltävä mikä olisi työmme rajaus, ja sitten lähdettävä työstämään sitä, mikä on ajankohtaisinta.

2.1.1 Hakemista

Marraskuun kahdennenkymmenennen kuudennen päivän kohdalla Hannan päiväkirjassa lukee: ”Otetaan joku VAIKEA aihe!” Kirjoitimme tuona päivänä listan raamatullisia aiheita, jotka sillä hetkellä koimme vaikeiksi käsitellä musiikin kautta. Näitä aiheita pohtiessamme jouduimme puntaroimaan omat näkemyksemme ja

ottamaan huomioon toistemme näkökulmat. Selasimme Raamattua ja keskustelimme rehellisesti toistemme kanssa. Jälkeenpäin ajatellen tämä osa prosessia oli hyvin tärkeä, sillä vaikka emme löytäneet aihetta emmekä tehneet musiikkia, opimme tuntemaan toistemme työtapoja. Syvät keskustelut lähensivät meitä ja luottamus välillämme vahvistui, jolloin into tehdä musiikkia molemmille tärkeistä aiheista vahvistui.

Joululomalla 2008 luimme yhdessä paljon Raamattua ja innostuimme Vanhan Testamentin Esterin kirjan tarinasta. Päiväkirjoissamme ei ole erityistä merkintää siitä, milloin päätimme ottaa aiheeksi Esterin kirjan, mutta tammikuussa 2009 Hanna piirsi päiväkirjaansa kaavion, jossa kuvailtiin opinnäytetyön teknistä kirjoitusprosessia. Kaavioon oli lisätty osio kertomaan Esterin kirjan historiasta. Tutkimme kirjaa ja luimme sen moneen kertaan, kirjasimme molemmat ylös kirjan eri teemoja ja henkilöiden tunteita ja asenteita heitä ympäröiviä olosuhteita kohtaan. Esterin kirjassa on monia mielenkiintoisia teemoja, sillä se kertoo pakkosiirtolaisuuteen joutuneiden juutalaisten Esterin ja hänen huoltajansa Mordokain matkasta menestykseen muinaisessa Persiassa.

Kirjan pääteema on juutalaiskansan pelastus, joka tulee naisen, Esterin, viisauden ja harkinnan kautta. (Raamattu: Esterin kirja.) Kirjassa on kiehtovaa myös se, että se on ainoa kirja tai kirje Raamatussa, jossa ei mainita sanaa *Jumala* missään kohdassa. Kirja on kuitenkin osa Raamatun kokonaisuutta, ja sinne on kirjoitettu arameankielellä Jumalan nimi salaa viisi kertaa. Nimi koostuu sanojen alkukirjaimista etu ja takaperin luettuina. Syy tähän johtunee kansan pakkosiirtolaisuudesta kirjan kirjoittamisen aikana. Jumalan nimen oli tarkoitus olla näkyvä Häntä palveleville, mutta salainen Hänen vihollisilleen. (E.W.Bullinger 1999, 85 Appendix-osiossa.) Meitä kiehtoi tämä tieto Esterin kirjasta kauan ja tutkimme paljon kohtia, joihin Jumalan nimi on kirjoitettu salaa, etsien merkityksiä siitä, miksi se oli kirjoitettu juuri niihin tiettyihin paikkoihin. Tutkimme Esterin kirjan historiaa ja taustoja, ja olimme tosissamme kirjoittamassa kirjan pohjalta musiikkia.

Maaliskuussa Heikki kirjoitti päiväkirjaansa ajatuksiansa opinnäytetyökonsernin teknisestä toteutuksesta. Tarkoituksena oli selkeästi ollut kokonaisuuden hahmot-

taminen. Esterin kirjassa on paljon aineksia, jotka sopivat minkälaiseen näytelmään tai musiikkiteatteriesitykseen tahansa. On vihaa, rakkautta, kateellisuutta, salaliittoja, juonittelua, luottamusta, epäluottamusta, hyvä voittaa ja paha saa palkkansa ja kaikkea muuta maan ja taivaan väliltä. Heikki pyrki päiväkirjassaan hahmottamaan selkeän draamallisen kokonaisuuden, jonka sisällä säveltämämme kappaleet sitten olisivat, valmistuessaan. Tämän draamallisen kokonaisuuden oli tarkoitus mennä uskollisesti Esterin kirjan mukaan myös ajallisesti. Kappaleita pyrimme tuolloin säveltämään myös tunne-teemojen pohjalta. Mietimme, millainen musiikki tai musiikkityyli kuvaisi esimerkiksi vihaa tai rakkautta Esterin kirjan ajan ympäristössä ja kulttuurissa. Mielessämme kävi rock-balladi, juutalainen klezmer-humppa ja 1700-luvun klassisen musiikin dramaattiset sävellykset.

Tutkiessamme sitä mitä päiväkirjoihimme kirjoitimme, huomasimme, että emme varsinaisesti hakeneet inspiraatiota Raamatusta ja Jumalalta, vaan omista ajatuksistamme ja mielipiteistämme. Uskomme nyt, että juuri sen takia emme saaneet Jumalalta inspiraatiota säveltämiseen alkuvuodesta. Raamattua kyllä luimme, mutta kappaleiden säveltämisessä turvauduimme omiin voimiimme, mikä ei tunnu enää viisaalta, kun kyseessä on luottaminen Jumalaan.

2.1.2 Kuivat kuukaudet

Vastaa minulle, kun minä huudan, sinä minun vanhurskauteni Jumala, joka ahdingossa avarrat minun tilani.

(Psalmi 4:2)

Heikille opinnäytetyön tekemiseen paras ajankohta oli kesä 2009. Otollisista olosuhteista huolimatta kesä oli musiikillisesti Heikille kuiva. Satunnaisesti Heikki äänitti kännykkäänsä melodioita, joita hän kokeili pianoa soittaessa. Mitään johdonmukaista musiikillista teemaa ei tänä aikana kuitenkaan syntynyt, vaikka Heikki oli joka päivä koululla juuri säveltämistä varten. Heikin lähtökohta säveltämiseen on tähän mennessä ollut soinnut ja niiden luova yhdisteleminen toisiinsa. Tätä strategiaa Heikki käytti myös kesällä, luottaen, että kyllä se vielä toimii, kos-

ka se oli toiminut aiemminkin, kun hän oli säveltänyt omia kappaleitaan. Kuitenkaan jokin asia ei ollut kohdallaan, koska kappaleita ei tullut.

Hannalle ei syntynyt sanoituksia, emmekä myöskään koskaan ehtineet yhdessä istua alas ja paneutua nimenomaan opinnäytetyön musiikin tekemiseen, sillä vaikka meillä oli kesä aikaa paneutua opinnäytetyöhön, aikaamme söivät myös kesätyöt, omat häämme ja sen jälkeinen muutto. Ajatuskin Esterin kirjasta saattoi saada meidät kalsealle tuulelle. Se vain ei enää innostanut. Hannu-Pekka Björkman tiivistä kokemuksemme lauseellaan: ”Inspiraatio ei voi tulla, jos ei ole tyhjyyttä” (Björkman 2009), eli toisin sanoen olimme täyttäneet elämämme kaikella mahdollisella muulla tärkeällä, eikä mielissämme lopulta ollut yhtäkään vapaata inspiraation kokoista soppea. Opinnäytetyö oli kuitenkin molemmilla rukouksessa ja mielessä, muiden asioiden alla muhimassa ja kurkkimassa tilasuutta päästä toteutukseen. Emme kuitenkaan halunneet pakottaa lauluja tulemaan pelkästään omien taitojemme ja musiikillisten kokemustemme kautta, sillä jos opinnäytetyömme käsittelee inspiraatiota ja erityisesti sitä, miten se tulee Jumalalta, pilaisimme koko prosessin pusertamalla lauluja esiin omin voimin. Ei auttanut muu kuin odottaa, että kesän kiireet hellittäisivät ja määritellä sitten koko aihe uusiksi.

2.2 Pato murtuu

Ja Herra ojensi kätensä ja kosketi minun suutani. Ja Herra sanoi minulle: ”Katso, minä panen sanani sinun suuhusi...”

(Jeremian kirja 1:9)

Mekin haluaisimme olla Jumalan äänitorvia voidaksemme tehdä kaiken Hänen kanssaan ja antaa Hänelle kunnian kaikesta, mitä kauttamme syntyy. Emme olisi tahdottomia robotteja, jotka hokevat vain samoja asioita aivottomasti ja persoonattomasti, vaan olisimme Heikki ja Hanna, kaikessa loistossamme ja kurjuudessamme, hyvinä ja huonoina päivinä. Olemme tässä tilanteessa omasta kiihkeästä tahdostamme saada aikaan lauluja, jotka Jumala on meidän kauttamme luonut.

Haluaisimme, että Jumala vaikuttaisi meidän kauttamme samalla tavalla kuin Hän vaikutti Jeremiassa kutsuessaan hänet profeetaksi ja puhuessaan hänen kauttansa.

Hanna muistaa kesäisen (2009) automatkan, jonka aikana keskustelimme avioliitosta ja totesimme, että aihe kiinnostaa meitä tällä hetkellä paljon enemmän sen raamatullisesta näkökulmasta kuin Esterin kirja kaikkine teemoineen. Ehkä kirjoittaisimme avioliitosta lauluja, koska se oli molemmille ajankohtainen, mutta annoimme asian olla keskustelun jälkeen. Omat häämme tulivat ja menivät, emmekä suunnittelemiselta ja jännittämiseltä uhranneet paljon ajatuksia opinnäytetyölle. Häiden jälkeisten viikkojen aikana ajatus laulujen tekemisestä alkoi kuitenkin kutkuttaa uudella tavalla. Avioliittomme inspiroi meitä molempia, ja koulujen alkaessa syyskuussa lauluja alkoi syntyä helposti ja luonnollisesti.

Aluksi laulut käsittelivät arkisia yhteiselämään liittyviä asioita, mutta rohkeuden ja luottamuksen kasvaessa aiheet syvenivät. Padot murtuivat, kun lakkasimme puskemasta esiin aiheita ja annoimme itsemme ja opinnäytetyömme kokonaan Jumalan käsiin. Olimme seisseet virtaavien vetten äärellä haluten pyydystä hie-noja saaliita kastumatta. Hypättyämme täysin sydämin ja luottavaisina virran vie-täviksi olemme huomanneet, että virta ei ehdy eikä pysähdy silloin, kun ymmär-rämme, että joka ikinen päivä on mahdollista elää Jumalan vaikuttamassa hengeli-sessä inspiraatiossa.

3 PISARA JA MERI –KONSERTTI

3.1 Sydämemme laulut

Kuluneen vuoden pinnistelyjen jälkeen olemme olleet iloisesti yllättyneitä siitä, miten sujuvaa musiikillinen yhteistyömme on ollut. Hannan vahvuudet ovat sanoittamisessa ja melodiodien keksimisessä, ja Heikki taas osaa sovittaa sujuvasti moneen eri tyylilajiin. Molemmat ovat saaneet tehdä rauhassa omaa tehtäväänsä, eikä erimielisyyksiä ole juurikaan ollut lauluihin liittyen. Parasta tässä opinnäytetyöprosessissa on ollut se, että sitä tehdessämme olemme ymmärtäneet voivamme säveltää lauluja joka päivä, sillä kanavamme on auki Jumalaan päin koko ajan. Lauluja on tullut enemmän kuin ne kahdeksan, jotka esitämme Pisara ja Meri – konsertissa. Olemme tehneet esityksellisiä lauluja, joita voi esittää solistisesti, siten, että muut kuuntelevat, mutta olemme myös tehneet seurakunnassa yhdessä laulettavia lauluja Raamatun aiheista, jotka ovat meille tärkeitä. Tällä hetkellä tuntuu, että mahdollisuudet ovat rajattomat, sekä musiikinteossa että inspiraatiossa elämisessä ylipäätään. Olemme oppineet, että kaikki arkiset askareetkin ovat taitteen tekemistä, kun on tietoinen siitä, että tekee ne Jumalalle.

3.1.1 Arkilaulu

Hanna: Istuin keittiömme pöydän ääressä rukoilemassa syyskuun ensimmäisenä koulupäivänä 1.9 2009. Heikki oli lähtenyt tapansa mukaan aikaisin kouluun harjoittelemaan, ja minulla oli pitkästä aikaa mahdollisuus olla koko päivän yksin kotona ainoana tehtävänäni tehdä laulujen sanoituksia. Ennen tätä päivää olin tuntenut jo sydämessäni kihelmöivää halua luoda jotakin, mutta vasta nyt siihen oli aikaa. Luin Kodin Kuvalehteä aamuteen yhteydessä. Selasin lehteä läpi hajamielisesti, kunnes eteeni avautui artikkeli vanhasta pariskunnasta, joka oli juuri juhlinut kultahäitään. Mieleeni kaivautuivat Paavo Soltilan, 81-vuotiaan aviomiehen sanat: ”Näemme onnen siinä, missä se on.” (Hietaniemi 2009, 98). Tästä toteamuksesta sain inspiraation tehdä sanoitukset arkipäiväisistä asioista parin elämässä,

kuitenkin omasta, hengellisestä näkökulmasta. Säkeistöjen sanoituksiin ja kertosäkeeseen syntyi melodia helposti, mutta kappaleen C-osaan oli vaikeampi säveltää melodia, ja sen tekemisessä Heikki auttoi paljon.

Heikki: Kun kuulin *Arkilaulun* melodian ensimmäistä kertaa, olin täysin varma siitä, että kyseessä olisi reipas ja iloinen laulu. Niinpä mieleeni tuli perinteinen *rock'n'roll* -komppi. Komppi sopi melodian kanssa erinomaisesti yhteen, ja kun soinnutkin muovautuivat itsestään melodian mukaisesti, oli kappale C-osaa luokunottamatta valmis. C-osaa jouduimme hieman miettimään ja hakemaan, koska se ei ollut tyyliltään *rock'n'roll* -musiikkia. Aloitin kokeilemaan hieman jännitteellisempiä sointuja, ja silloin alkoi C-osa saada muotoaan myös melodian osalta. Saatuaamme C-osan valmiiksi laitoimme vain osat oikeaan järjestykseen, ja kappale oli harjoitusta vaille valmis.

3.1.2 Surkea laulu housuista

Hanna: Keksin idean lauluun samana päivänä, kun tein sanoitukset *Arkilauluun*. Pitäessäni taukoa sanoituksien kirjoittamisessa ajattelin kokeilla uutta silitysrautaa ja silittää Heikin housut, joita minun oli tarkoitus lyhentää. Kokemattomana silitystäjänä jätin kuumenevan raudan vaaka-asentoon laudan kankaalle ja hetken päästä ihmettelin ilmassa haisevaa käryä. Huomasin vasta silitysraudan jättäessä sinisenmustia ja rakeisia vanoja housuihin, että rauta oli polttanut laudan kangastaan reiän, josta pilkotti pehmustetta. Säikähdin kovasti, otin raudan verkkopistokkeen irti pistorasiasta, ja heti kun rauta oli jäähtynyt tarpeeksi aloin hangata sitä pesuaineella ja sienellä. Minua itketti oma typeryyteni, joka oli melkein pilannut uudet hienot Ruotsista ostetut housut sekä Heikin isovanhemmilta saamamme silitysraudan ja -laudan. Hankaamiseni lomassa käännysin Jumalan puoleen itkuisesti, ja sain vastaukseksi rauhallisen olon ja kehoituksen jatkaa kärsivällisesti hankausta. Loppujen lopuksi palanut kangas irtosi silitysraudasta, housut pystyivät ehjinä ja laudan reiän voi peittää pyyhkeellä. Heikki vain nauroi, kun kerroin hänelle hätäntymisestääni, ja hänen kanssaan puhuessani tajusin, että voisin säveltää

tilanteesta laulun. Lopputulos on ylidramatisoitu ja paisuteltu musiikillinen versio hupaisasta ja melodramaattisesta tapahtumasta.

Heikki: Hannalla oli todella selkeä visio *Surkea laulu housuista* kappaleesta, joten tämän kappaleen sovittaminen ja soinnuttaminen oli hyvin selkeä tehtävä. Hanna halusi kappaleeseen triolipohjaisen pianokompin, joka on mm. tunnetussa suomalaisessa teatterilaulussa *Sinua, sinua rakastan*. Kokeilimme komppia ja se toimi. Kappaleessa oli kuitenkin kolme säkeistöä ja halusin, että säkeistöt eivät olisi samanlaisia. Vaihtelun vuoksi käytin hyväkseni erilaisia soinnutuksia ja komppeja. Sointujen ja komppien karakterin valitsin sanoituksien pohjalta: mitä murheellisempi teksti, sitä kireämmät sointujännitteet ja raskaampi komppi. Tämä kappale sai todellisen muotonsa ensimmäisissä harjoituksissa, kun kokeilimme tätä kappaletta.

3.1.3 Vastaus

Hanna: Edellisen laulun säveltämisen jälkeen olen ottanut puolivakavaksi motokseni: ”Ei ole mitään uutta auringon alla”. Lausahdus tulee Raamatun Saarnaajan kirjasta, jossa kuningas Salomo luettelee kaikkea, mitä on tapahtunut aikaisemmin ja mitä tulee tapahtumaan vastaisuudessaakin maapallon kiertokulussa ja ihmisten elämässä. (Saarnaajan kirja 1:1-11.) Koen, että sama pätee musiikkiin, sillä uskon, että nykysäveltäjät eivät ole keksineet mitään uutta, he vain yhdistelevät samoja säveliä eri tavoilla. Olen opiskellut musiikkia kauan ja joskus koen, että kaikki kuulemani länsimaisen musiikin melodiat ovat tuttuja jostakin. Silloin oma rimani säveltämiseen korottuu, koska kuvittelen, että kopioin jotakin tunnettua teosta vahingossa. Ymmärtäessäni, että auringon alla ei soi enää mitään musiikkia, mitä ei olisi aikaisemmin luotu, rohkaistuini itse kokeilemaan omia melodisia sävelyhdistelmiäni laulujemme muodossa.

Vastaus -kappale syntyi ollessani siskoni Elinan luona teellä sunnuntaina 6.9.2009. Keskustelimme rukoilemisesta ja siitä, miten Jumala vastaa rukouksiin. Joskus käy niin, että huomaa saaneensa vastauksen rukoukseen vasta monta viik-

koa tai kuukauttakkin myöhemmin, jolloin saattaa rukousvastauksen hetkellä olla hyvinkin epäkiitollinen. Tällöin ei huomaa ympärillään tapahtuvaa ihmettä ja on epäkiitollinen. Puhuimme kiitollisuuden tärkeydestä Jumala-suhteissamme ja innostuimme yht’äkkiä molemmat kirjoittamaan oivaltamastamme asiasta laulun. Kirjoitin silloin tämän kappaleen yhdellä istumalla, sillä laulu pursui mieleeni kirjautuen kynäni kautta päiväkirjaan: tuntui siltä, että laulu halusi tulla sävelletyksi.

Kappaleessa on kokonaisuudesta irrallaan oleva kolmeen rytmittyvä osio, jonka melodiasta minun oli hankala saada kiinni, sillä kuulin mielessäni, miltä halusin sen kuulostavan, mutta en osannut kirjoittaa sitä ylös. Vasta, kun lauloin kappaleeni Heikille, sain selkoa melodialinjasta. Heikin kuultua epävarmasti tapailevan melodiani hän huudahti: ”Sehän on kvinttikierto!”, ja alkoi soittaa juuri sellaista sointukiertoa, joka vastasi mielessäni kuuluvan melodian maailmaa.

Heikki: Tämä kappale on yksi minun suosikeistani. Siinä on sekoitus raskaampaa rock-musiikkia, teatterilaulua ja valssia. Varsin epätavallista ja siitä minä pidän. Olen säveltänyt jonkin verran power-metal -kappaleita, koska olen aina tykännyt kyseisen musiikkityylin tunnelmasta ja melodisuudesta. Tämän kappaleen raskaammat osuudet tulivat suoraan selkärangasta ja valssikohdan kvinttikiertokin oli itsestään selvyys, joten näissä osuuksissa ei ollut mitään hankalaa, mutta järkevän soolon keksiminen vei hieman aikaa ja varsinkin sen harjoittelu. Lisäksi kokonaisuuden toimivuus oli haaste tässä kappaleessa, koska osat ovat aika radikaalisti erilaisia toisiinsa verrattuna. Tämä on sellainen kappale, mikä olisi kokeilemisen arvoinen vähän isommalla yhtyeellä, mutta nyt toteutimme kappaleen sillä koonpanolla, mikä oli saatavilla.

3.1.4 Tippaleipä ja Putkiaivo

Hanna: Syyskuun ensimmäisillä viikoilla lainasin kirjastosta kasan kristillisiä avioliittokirjoja, joista kuvittelin saavani inspiraatiota. Eräs kirjoista oli Maija ja Hannu Nymanin Me mentiin naimisiin -kirja, jossa on luku, jonka nimi on Put-

kiaivo - tippaleipä. Luku on Maija Nymanin kirjoittama, ja hän kuvailee siinä herkullisesti putkiaivo- ja tippaleipätyyppisten ihmisten erilaisuuksia. (Nyman & Nyman 1983, 40-45.) Luin kirjaa ja nauroin, sillä koin, että Nyman oli napakasti kiteyttänyt yhteen lukuun Heikin ja minun eroavaisuuksia, joita olimme avioliiton alkuviikkoina elävästi oppineet tuntemaan. Uskomme kuitenkin, että erilaisuutemme täydentävät toisiaan, ja kirjoitin siitä oivalluksesta laulun sanat ja yksinkertaisen, helposti laulettavan melodian, josta tulen itsekin hyvälle mielelle. Tässä laulussa inspiraatio tuli kirjan lukemisen kautta oppimastani oivalluksesta ja selkeästä mielikuvasta, että tahdoin kirjoittaa iloisen ja helpon laulun.

Heikki: Hannalla oli mielessään *reggae* -komppi tähän kappaleeseen. Ensimmäisissä harjoituksissa rumpali alkoi soittaa *latin rock* -tyylistä rytmiä, joka sopikin kappaleeseen paremmin kuin *reggae*. Soinnut olivat todella yksinkertaiset, mikä on vain hyvä asia kyseisen kappaleen kannalta. Tämän opinnäytetyöprosessin aikana olen huomannut, että ei kannata täyttää sovituksia liiallisella äänimäärällä.

3.1.5 Tahdon

Hanna: Kirjoitin *Tahdon*-lauluun aluksi sanat, jotka kuvasivat lupauksiani olla Heikille uskollinen läpi elämän, mutta teksti tuntui minusta lopulta liian henkilökohtaiselta ja päälleliimatulta melodiaan liitettynä. Halusin, että tekstin runkona on toistuva sana –tahdon, joka sävyttää jokaista sitä seuraavaa säettä, jolloin se, että laulu kertoi nimenomaan meistä, tuntui liian naivistiselta ottaen huomioon, että olimme vielä vastanaineita. Aloin pohtia isäni äidin, Mummin elämää ja kirjoitin sanat kuin hänen näkökulmastaan; avioliiton alusta sodanjälkeisessä Suomessa, lasten syntymisestä, oman tahdon alistamisesta miehen tahdon alle ja lopuksi elinikäisen lupauksen täyttymisestä Taivaassa, jossa edesmenneet isovanhempani näkevät taas toisensa. Laulu koskettaa minua henkilökohtaisella tasolla, mutta se on myös kuvaus tavallisesta elämästä menneiden aikojen Suomessa.

Heikki: Tämä kappale on todella koskettava ja henkilökohtainen. Siksi valitsin kappaleeseen myös tunnelmaan sopivat melankoliset soinnut. Jännitteen kasvat-

tamisen vuoksi päätimme, että rummut tulisivat mukaan vasta kertosäkeessä. Kertosäkeen lopussa yhtye soittaa voimakkaat iskut, joiden jälkeen seuraa täysi hiljaisuus. Tunnelma jää ikäänkuin leijumaan ilmaan, ja laulu jatkuu taas hiljaisena. Keksimme edellämainitut sovitukselliset yksityiskohdat harjoituksissa. Mielestäni yhtyeen yhtenäisyys korostuu tässä kappaleessa hyvin.

3.1.6 Aika laulaa

Heikki: Ennen häitämme mietin pitkään sitä, että voisin laulaa Hannalle laulun omissa häissämme. En kuitenkaan halunnut ottaa asiasta sen suurempia paineita. Kokeilin koululla äänitellä kaikenlaisia sointukulkuja ja melodioita, mutta mikään ei oikein tuntunut toimivan. Sitten soitin kännykkään soinnut, jotka ovat kappaleessa *Aika laulaa*. Melodiasta ei ollut hajuakaan, mutta soinnut toimivat. Soitetuani soinnut kännykkääni jätin kappaleen hautumaan. Melodiaa ei syntynyt häihin mennessä, joten jätin kappaleen jottain muuta käyttöä varten. Nyt se on sitten yksi kappale opinnäytetyökappaleiden joukossa.

Hanna: Heikki soitti laulun sointukulun minulle kännykkänsä nauhoitusmuistista pari päivää häidemme jälkeen. Ihastuin heti sen sointumaailmaan ja toivoin, että saisimme siihen joskus kunnon melodian ja sanat. Vasta noin kolme viikkoa myöhemmin pääsimme uudestaan laulun ääreen, ja Heikki soitti sen minulle sähköpianollaan olohuoneessamme. Mieleepä tuli heti silloin, että laulun sanat voisivat tulla Raamatun Korkeasta veisusta. Selasin kirjan sivuja ja löysin sieltä paikan, jonka sanat sopivat sointujen maailmaan hyvin. Valitsemassani tekstissä morsian kertoo, mitä hänen rakkaansa on sanonut tullessaan morsiamen luo käymään. (Korkea veisu 2:10-16.) Tunnelma on toiveikas ja romanttinen, ja laulu avautuu tekstillisesti ja musiikillisesti vasta loppupuolella, jolloin se on kuin ruusunnuppu, joka avaa terälehtensä vasta kevään lopulla.

3.1.7 Sataviiskyt

Heikki: Kaikki lähti siitä, että keksin bassolinjan, joka menee koko kappaleen ajan samanlaisena. Rumpukomppi on nopea, junan rytmiä jäljittelevä komppi, ja piano soittaa bassolinjan lisäksi kahta sointua tyylin mukaisesti. *Gospel-rock* -tyyliin kuuluu myös repäisevä pianosoolo, ja sellaisen suunnittelin hyvinkin tarkasti. Esi-
kuvanani *gospel rock* -tyylisessä musiikissa on suomenjuutalainen pianisti Hillel Tokazier, joka taitaa musiikkityylin todella loistavasti. Tämän kappaleen runko tuli hyvin nopeasti valmiiksi, mutta vaikeus oli harjoitella vasemman käden bassolinja niin varmaksi, ettei mikään polyrytmisen kuvio oikeassa kädessä häiritse tempoa millään lailla. Tämä kappale oli mielestäni kaikkein hauskin soittaa, koska siinä oli haastetta.

Hanna: Heikki alkoi soittaa rytmikästä gospelmusiikin tyylistä pianokomppia suoraan edellisen laulun viimeisten sointujen päälle, ja se kuulosti todella hauskalta. Sitten hän huikkasi soiton lomasta ehdotuksen, että tekisimme ihan perinteisen ylistyslaulun *gospel*-tyyliin. Sanoin, etten ole koskaan tehnyt sellaista ja Heikki sanoi, ettei hänkään ollut, mutta että Psalmi sata viisikymmentä on kiva Psalmi, josta voisi poimia sanat! Luin Psalmia Heikin rämpyttäessä pianoa hurjasti ja yht'äkkiä lukemani sanat alkoivat saada loppusointuja ja mieleeni tuli yksinkertainen melodialinja, jota on kiva toistaa ja johon on helppo keksiä lisästemmoja. Psalmissa luetellaan liuta eri soittimia, joilla voi ylistää Jumalaa, ja kun ne sanoo peräkanaa nopeassa tempossa, se on kuin ”räppiä”. Tästä luettelosta tuli kappaleen toinen osio, eli B-osa. Kappaleen sanoja ja virkkeitä yhdistellessäni opin, miten tehdä Raamatun lauseista loppusointuisia kadottamatta jakeiden alkuperäistä tarkoitusta.

3.1.8 Henkilökohtaista

Hanna: Lauantai-iltana 12.9. pyöräilimme Heikin kanssa kotiinpäin. Ilta oli jo pimentynyt, ja Heikillä, joka pyöräili edellä, oli pyörän valo päällä. Valo valaisi meille mustan asfalttitien, jolla lojui keltaisia lehtiä. Heikin mennessä ohi lehdet

katosivat taas taaksemme pimeyteen. Ajattelin juuri sitä, miten on niin ihanaa elää joka päivä inspiratiivisessa olotilassa, kun Heikki sanoi: ”Tässä näkee konkreettisesti, miten valo valaisee pimeyteen ja se, mikä oli pimeää, näkyy valon ansiosta.” Heikki tarkoitti Raamatun paikkaa Paavalin kirjeessä Efesolaisille, jossa Paavali puhuu valosta, joka paljastaa pimeyden tekoja (Efesolaiskirje 5:13). Puhuimme asiasta toisillemme. Minä huusin eteenpäin, jotta Heikki kuulisi ja hän vuorostaan käänsi kasvojaan taaksepäin, jotta minä kuulisin, mitä hänellä oli sanottavana. Huomasin hetken päästä, että mielessäni pyöri melodia tähän sananparteen: ”Kaikki, mikä paljastaa on valoa.” Lauloin sen Heikille viedessämme pyöriämme pyöräkellariin ja heti kotiin päästyämme Heikki istui pianon ääreen ja alkoi soittaa melodiaan sopivaa sointumaailmaa. Innostuin seuraavana päivänä tekemään sanoitukset Jeesuksen profetioista, joihin yhdistäisin edellisenä iltana saamani pätkän. Lopputulos oli täysin uusi kappale, johon fraasi ei loppujen lopuksi kuulunut ol- lenkaan. Vasta seuraavan viikon lauantaina tein uudet sanoitukset, joihin sovi- timme melodian sunnuntaina. Sanat pohjaavat löyhästi omien elämänarvojeni muuttumiseen ammattiini liittyen. Säkeistöjen melodia tuli Heikin soittamista soinnuista, kun paneuduimme laulun tekemiseen ja sovimme kappaleen rakenteen.

Heikki: Tämä on opinnäytetyökonserтин viimeinen kappale, ja mielestäni se on tunnelmaltaan juuri viimeinen kappale. Kappaleessa on hyvin pehmeä ja fantasia- mainen tunnelma, modaalisten melodiakulkujen takia. Ei liikaa johtosäveliä, paitsi harkitusti paikassa, josta mennään sooloon. Minun tärkein työni tässä oli soolon kehittäminen ja sen harjoittelu. Kappale on hyvin yksinkertainen, mutta toimiva. Jälleen olisi kiva kokeilla tätä kappaletta isommalla yhtyeellä ja kunnon kosketin- soittimesta syntyvällä äänimaailmalla, mutta nyt ei ole vielä sen aika.

3.2 Toteutuksen hedelmä: Yleisöpalaute

Pisara ja Meri -konsertti järjestettiin 15.10.2009 Lahden ammattikorkeakoulun Musiikin laitoksella. Konsertin jälkeen yleisö sai vastata kysymyksiin, jotka olimme kirjoittaneet käsiohjelmaan. Hauskat laulut kuten *Arkilaulu*, *Surkea laulu housuista* ja *Vastaus* herättivät yleisössä hilpeyttä. Erään vastaajan mielestä hauskat laulut vaikuttivat häneen eniten, sillä Jumalalla on huumorintajua, mutta sitä ei usein kuvailla hengellisessä musiikissa. Toisen vastaajan mukaan humoristiset sanoitukset saivat hänet kuuntelemaan musiikkiakin tarkemmin. Monien kuulijoiden tunnelmat olivat iloiset ja rauhalliset konsertin jälkeen. He kokivat, että lauluissa oli elämää ja nuoruuden sykettä. Konsertti oli heidän mukaansa valoisa ja eräs kirjoittaja sanoi, että hänelle tuli lämmin olo, sillä hän koki rakkauden olevan voimakkaasti läsnä. Muutaman yleisössä olevan mukaan inspiraatio sekä näkyi että kuului meistä esiintyjistä.

Yleisössä oli monen ikäisiä kuulijoita, mutta emme huomanneet palautteissa eroja musiikin kokemisen ilmaisussa. Moneen palautekirjoitukseen oli erikseen merkitty, että *Tahdon* -kappaleen melodia ja sanoitukset koskettivat. Sitä vastoin *Arkilaulu* oli erään vastaajan mielestä ”kasattu tyhjästä”, eli hän koki, että laulun sanoitukset olivat liian alleviivaavia, eivätkä jättäneet kuulijalle tilaa muodostaa omia mielikuvia aiheesta. Laulun *Henkilökohtaista* toteamus: ”Kaikki, mikä paljastaa on valoa” sai monien palautteiden mukaan kuulijoita ajattelemaan lauseen syvällistä merkitystä.

Eräässä palautteessa *inspiration* –sana on paloitetu tarkoittamaan hengessä tapahtuvaa toimintaa, eli *in spirit action*. Laulujemme kuuleminen vaikutti erääseen toiseen kirjoittajaan jopa inspiroivasti, sillä ne herättivät hänessä uusia ajatuksia hänen omasta uskostaan ja sen seuraamisesta. Useassa vastauksessa mainittiin, että Jumalan läsnäolo tuntui inspiraation kautta konsertissa, ja yksi kirjoittaja kuvasi sen kaltaista inspiraatiota näin: ”Jumalan antama sykähdys, joka muistuttaa luotua taidoista ja ideoista, jotka Herra antaa aarteilleen.”

Vastaajien mukaan inspiraatio on jotain ihmeellistä: *Se on hetken vangitsemista esitettävään muotoon; kykyä löytää jokin asia, joka sytyttää luomaan ja jonka haluaa jakaa. Inspiraatio on myös sitä, että antaa hengen vaikuttaa eikä estele tai kaunistele sen tulosta. Innostus ja sisäinen hehku ovat inspiraation ominaispiirteitä ja silloin se voi olla kuin idea, joka syntyy sydämessä. Tällöin jokin asia koskettaa niin, että se lähes pakottaa toimimaan asian puolesta. Inspiraatio on hetkeen kiinni tarttumista ja itsensä toteuttamista syvällä innolla. Tunne ja ilmaisun tarve kohtaavat toisensa leikkauspisteessä, jolloin tuloksena syntyy jotain uutta ja ihmeellistä.*

4 LOPPU JA ALKU

Olemme saavuttaneet päämäärämme opinnäytetyön suhteen. Sävelsimme inspiraation avulla lauluja, joiden soittamisesta ja laulamisesta nautimme. Konsertti onnistui toiveidemme mukaisesti, sillä yleisö näytti nauttivan meidän kanssamme. Nyt, kun kirjoitamme tätä, on lokakuu 2009. Vielä kaksi kuukautta sitten meillä ei ollut lauluja ja kirjallisen työn aihe oli määrittelemättä. Olimme vain rukoilleet paljon ja hartaasti, sillä halusimme saada opinnäytetyön valmiiksi marraskuuhun 2009 mennessä. Kappaleet, jotka esitimme *Pisara ja Meri* –konsertissa syntyivät syyskuussa 2009 kahden viikon aikana. Koemme, että jokainen kappale on ihme, sillä ennen syyskuuta nuottipaperimme ammotti tyhjyyttään.

Opinnäytetyömme sivulla yksi kerroimme inspiraation määritelmistä, joita pohdimme kerran opinnäytetyöseminaarissa. Tutkittuamme inspiraation etymologiaa ja säveltäjien kokemuksia inspiraatiosta, käsityksemme siitä on sekä laajentunut että yksinkertaistunut. Hanna ei enää koe inspiraation olevan pelkkä kiehtova väylä ajatuksiin, vaan hän näkee inspiraation elämän asenteena. Inspiraatio on lahja Jumalalta. Heikki puolestaan kokee, että inspiraatio tarkoittaa Jumalan Hengen vaikutusta ihmisessä. Molemmat kokevat, että inspiraatio on Jumalan Hengen vaikutuksesta läsnä joka hetki. Paineet luoda jotain suurta vähenevät, kun jokainen asia, mitä tehdään, on suurta pienuudessaan. Esimerkiksi kysyessämme konserttiyleisöltä kuuluiko inspiraatio lauluissa, emme odottaneet inspiraation näkyvän meissä esiintyessämme. Emme voineet rajoittaa inspiraatiota pelkkään laulujentekosprosessiin. Ymmärsimme, että inspiraatio vaikutti meissä kokonaisvaltaisesti, olimme siitä tietoisia tai emme.

Meillä molemmilla on edelleen halu säveltää musiikkia Jumalan työhön. Koemme, että tämä opinnäytetyö on alku, ponnahduslauta. Ilman opinnäytetyöprosessia emme olisi ymmärtäneet inspiraation voimallista vaikutusta meihin ja olemme hyvin kiitollisia Jumalalle tästä matkasta.

LÄHTEET

Painetut lähteet:

Bullinger, E. W. 1999. The Companion Bible. Michigan: Kregel Publications.

Haapalainen, A. 2002. Minä, Säveltäjä 2. Tallinna: Kustannusosakeyhtiö Summa & Tallinnan kirjapaino-osakeyhtiö.

Harvey, J. 1999. Music and Inspiration. London: Faber and Faber Limited.

Helistö, P. 1997. Konsta. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Hietaniemi, H. 2009. 50-vuotta rakkautta. Kodin Kuvalehti 16/2009, 98.

Holy Bible, The 2002. King James Version. Michigan: Zondervan.

McCormick, N. 2006. U2 by U2. New York: Harper Collins Publishers.

Novum 5, 1984. Raamatun selitysteos. Hämeenlinna: Arvi A. Karisto Oy:n kirjapaino.

Nyman M. & Nyman H. 1983. Me mentiin naimisiin. Hämeenlinna: Arvi A. Karisto Oy:n kirjapaino.

Raamattu 1991. Mikkeli: Länsi-Savo Oy.

Rautavaara, E. & Rautavaara, S. 2001. Säveltäjä ja Muusa. Juva: WS Bookwell Oy.

Salmenhaara, E. 1984. Jean Sibelius. Helsinki: Painokaari Oy

Stokes, N. 1996. Into The Heart. London: Omnibus Press.

Internet-lähteet:

Aalto, K. 2008. Anna-Mari Kaskinen: ”Jos jotain syntyy, se on lahjaa”. Sana-lehti 9.10.2008. Viitattu 25.9.2009. Saatavissa:

http://www.sana.fi/ihmiset/haastattelut/anna-mari_kaskinen_jos_jotain_syntyy_se_on_lahjaa/

Forsius, A. 2001. Sigmund Freud (1856—1939) — psykoanalyysin luoja ja kehittäjä. Suomen Lääkärilehti 2001: 5: 581. Viitattu 23.9 2009. Saatavissa:

<http://www.saunalahti.fi/arnoldus/freud.html>

Havia, K. 2006. Arja Simojoki on täyteläisen elämän laulaja. Sana-lehti 19.10. 2006. Viitattu 25.9.2009. Saatavissa:

http://www.sana.fi/ihmiset/haastattelut/arja_simojoki_on_taytelaisen_elaman_laulaja/

<http://www.cs.tut.fi/cgi-bin/run/~jkorpela/haku.cgi?key=inspiraatio>, Viitattu 25.9.2009.

Jelsoft Enterprises Ltd 2000 - 2009. Viitattu 25.9. 2009. Saatavissa:

http://www.experiencefestival.com/a/Biblical_inspiration_-_Etymology/id/616698.

Meri, V. 1991. Sanojen synty / Suomen kielen etymologinen sanakirja Gummerus. Streamer 2007-11-05 9:43. Viitattu 25.9.2009 Saatavissa:

<http://www.tanssi.net/keskustelu/192/197012.html>

Varpula, S. 2007. Petri Laaksonen ja luopumisen viisaus. Sana-lehti 24.5.2007. Viitattu 25.9.2009. Saatavissa:

http://www.sana.fi/ihmiset/haastattelut/petri_laaksonen_ja_luopumisen_viisaus/?session=32666146

Suulliset lähteet:

Björkman, H-P 2009. Näyttelijä. Lahden ammattikorkeakoulun Liiketalouden laitos, Wanha Teatteri, musiikin alan järjestämä keskustelutilaisuus huhtikuussa 2009.

Karhulahti, A., Kaskela, H., Kaskela, H., Nuotio, T., Mäkinen, M. ja Virjamo, S. Seminaarissa 24.11 2008 tapahtunut käsitteen määrittely. Lahden ammattikorkeakoulun Musiikin laitos.

Talasaranta, I. 2009. Säveltäjä ja opettaja. Lahden ammattikorkeakoulun Musiikin laitos, Kamarimusiikkisali, Teatterimusiikin kurssin kevätkonsertti toukokuussa 2009.

